

■ Фотаздымак з гісторыяй

А ДЗЯЎЧЫНА ЖЫТА ЖАЛА...

Гэтыя здымкі даслала вучаніца 10 класа Каця Брыкава з аграгарадка Цяхцін Бялыніцкага раёна. Летас яна ўжо прымала ўдзел у конкурсе.

«Вось і зноў ездзілі ў Пільшычы да бабы Ганны і дзеда Пятра Бучманавых, — піша Каця. — У іх старэнькім сямейным альбоме знайшла вось гэтыя фотаздымкі. На першым — у сярэдзіне — яшчэ маленькая, толькі скончыла 4 клас, бабуля Аня. З аднаго боку — два яе браты. З другога — дзве старэйшыя сястрычкі. Па баках — суседскія хлопчык і дзяўчына-

ка. У верхнім шэрагу першы злева — Галашэўскі Сяргей Антонавіч, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны. Другі — бабулін тата Вакуеў Пімен Ягравіч (таксама ваяваў, быў

паранены). Трэці, вышэйшы за ўсіх — Станкевіч (як звалі, бабуля не ведае) з Магілёва. Падчас вайны ён быў у партызанах, камандзірам атрада. І вось у 1960 годзе гэты чалавек са студэнтамі з Магілёва прыйшоў у паход. У лесе яны

наведалі месцы, дзе быў партызанскі атрад.

22 сакавіка 1943 года вёска Пільшычы немцы спалілі. Людзі хаваліся ў лесе — партызаны паспелі іх папярэдзіць. Пра вайну бабулі расказала яе маці (бабуля нарадзілася пасля вайны ў 1949 годзе).

На другім фотаздымку — бабуля Аня і мая мама Света

(13 гадоў) жнуць жыта. Гэта было ў 1985 годзе. Фатаграфавалі мамін брат Вова. Раней жалі вось так, сярпамі, ручную.

Я хаджу ў 10 клас. На канікулы заўсёды еду да бабы з дзедам. У іх доме ёсць піяніна, я крыху іграю. Па вечарах з бабуляй ляжым на цёплай печцы. Разам сляваем песні, слухаю яе аповеды».

Шаноўныя чытачы! Конкурс «Фотаздымак з гісторыяй» працягваецца. Мы па-ранейшаму чакаем ад вас цікавых фота з сямейнага альбома (за выключэннем леташніх здымкаў з курорта, вясельных фотасесій і сучасных фота дзяцей). Вам ёсць што паказаць і расказаць? Давайце пагартваем сямейныя альбомы разам! Фотаздымкі (не больш за тры) з гісторыяй дасылайце з адпаведнай пазнакай на адрас: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10а або info@vziazda.by. Найлепшага аўтара чакае прыз. Арыгіналы дасланных фотаздымкаў абавязкова вяртаюцца.

■ Майстар-клас

ШЧАСЦЕ... З ПАПЕРЫ

З Ірынай Іоўлевай я пазнаёмілася на адным з майстар-класаў па арыгамі. Мне вельмі ўразіла, як гэтая захопленая сваёй справай жанчына змагла захапіць фігуркамі з паперы не толькі маці і іх дзетак, але і бабуль, і нават дарослых хлопцаў. Адных вучыла рабіць малпачак, другіх — вазачкі для кветак, трэціх — пярэсцёнкі для сваіх каханых (дарэчы, пагадзіцеся, арыгінальны падарунак на папяровае вяселле). Скарыстаўшыся магчымасцю, я папрасіла Ірыну правесці майстар-клас для «Сямейнай газеты».

На носе лета — сезон вяселляў. Таму вырашылі зрабіць вытанчаных матылькаў. У старажытнасці іх клалі на стол маладым, каб яны прынеслі новай сям'і шчасце. Можна таксама рознакаляровымі папяровымі матылькамі ўпрыгожыць дзіцячы пакой. Цудоўна, калі да гэтай справы вы падключыце ўсю сям'ю. Матылёк — адна з самых простых фігурак: яе могуць зрабіць сваімі рукамі нават маленькія дзеці.

Ірына па адукацыі тэхнолаг адзена, дызайнер. Да арыгамі ж прыйшла, калі выйшла замуж і нарадзіла дачку.

— Проста тады, як і любая маці, пачала задумвацца, чым заняць дзіця. Самы даступны матэрыял — папера, яна заўсёды пад рукой. Арыгамі бываюць розныя. Вось гэтая жабка (паказвае) надзімаецца, варона каркае, жураўлік махае крыламі. З папяровымі фігуркамі можна гуляць, іх можна падарыць, можна любвацца... Акрамя таго, заняткі арыгамі станоўча ўплываюць на развіццё дзіцяці.

Даказана, што пры складанні папяровых фігурак гарманічна развіваюцца адразу два паўшар'і галаўнога мозга (як і падчас заняткаў музыкой), памяць, логіка, густ, творчае мысленне, прасторавае ўяўленне. У дзіцяці удасканальваецца дробная матарыка рук, рухі пальцаў робяцца больш дакладнымі (гэта асабліва важна для вучняў пачатковых класаў, якія вучацца пісаць літары).

— Сёння я цалкам згодная з Васілём Сухамлінскім, які казаў: «Чым больш майстэрства ў дзіцячай руцэ, тым разумнейшае дзіця», — кажа Ірына. — Мая дачка скончыла школу з залатым медалём, сярэдні бал атэстата — 10. Акрамя таго, адразу 100 балаў узяла на алімпіядзе па рускай мове. Скончыла музычную школу. Паступіла ва ўніверсітэт на фундаментальную хімію. Цяпер з'яўляецца галоўным рэдактарам факультэцкай газеты. Арыгамі, лічу, дало вялікі штуршок. На прыкладзе сваёй дачкі, а таксама іншых дзяцей узросту 6-7 гадоў (Ірына 12 гадоў працуе педагогам у мінскім цэнтры дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі «Эўрыка» пры школе №138) бачу, як развіццё рук уплывае на развіццё мозга.

У Японіі ёсць інстытут узроставай медыцыны пры Універсітэце Тахоку. Прафесар Кавасіма Рута даказваў, што заняткі арыгамі павялічваюць патак крыві, які праходзіць праз

Фота Надзеі БУЖАК.

прэфронтальную зону галаўнога мозга, дапамагаючы яму лепш працаваць.

У японцаў ёсць такі лозунг — «радасць знаёмства з арыгамі — тройчы ў жыцці». Першы раз яны адкрываюць гэты від мастацтва ў дзіцяцтве, другі раз — калі вучаць складаць папяровыя фігуркі сваіх

дзяцей, і нарэшце, трэці раз — ужо ва ўзросце 60-70 гадоў. У Японіі ў многіх клубах для пажылых людзей працуюць гурткі арыгамі, бо гэта цудоўны сродак прафілактыкі хваробы Альцгеймера.

— А вось гэтыя кусудамы (модульны від арыгамі — калі цэлая фігура збіраецца з некалькіх дробных частак, кожная з якіх складваецца з паперы) — лячэбныя шары. У Японіі клапатлівыя сваякі падвешваюць іх над ложкам хворых, каб выгнаць злых духаў. Пры гэтым змяшчаюць у папяровыя адтуліны лячэбныя зёлкі, эфірны алей.

Калі раней для вырабу папяровых фігурак выкарыстоўваўся толькі квадратны ліст паперы, то, цяпер мастацтва арыгамі развілася настолькі, што падыдзецца і шасцівугольнікі, і прамавугольнікі.

— Дзе б я ні знаходзілася, паста-

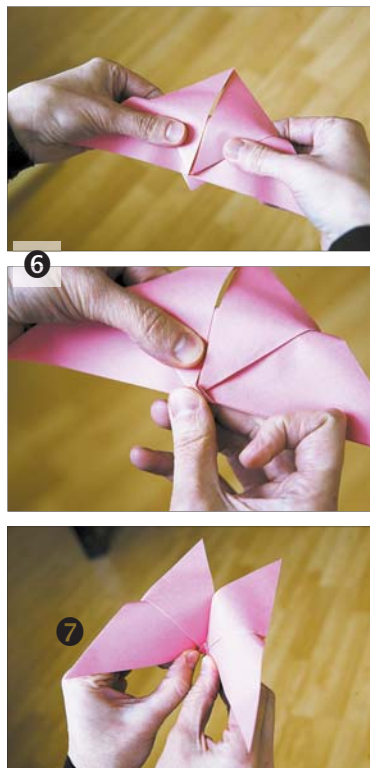
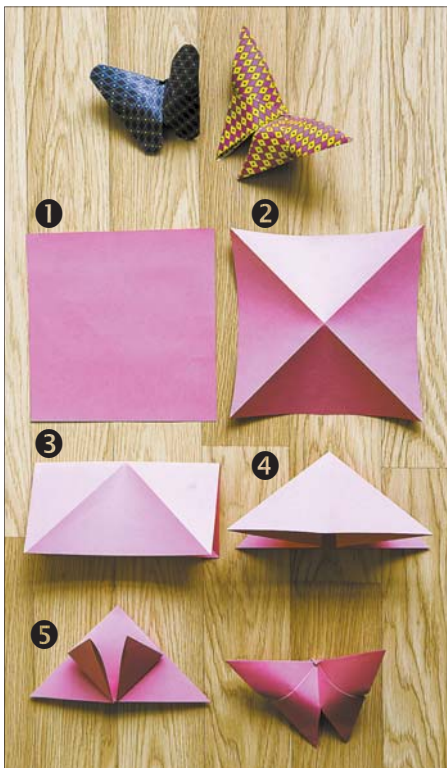
янная штосьці складаю, — усміхаецца Ірына. — Калі сяджу ў кавярні ці рэстаране, у ход ідуць сурвэтки, фольга ад цукеркі. Дарэчы, арыгамі — цудоўны спосаб здзівіць свайго маладога чалавека ці дзяўчыну (раней самураі заваёўвалі ўвагу дам на сярэднявечных балах, складваючы фігуркі з паперы). Можна скласці сурвэтку ў выглядзе лілеі, а ў сярэдзіну паставіць кубачак гарбаты. Альбо зрабіць ружачку.

Ірына раіць займацца арыгамі ўсёй сям'ёй. Балазе, у інтэрнэце шмат разнастайных схем. Пры жаданні можна запісацца на майстар-клас. У Мінску такую магчымасць прадастаўляе, напрыклад, цэнтр японскай культуры і традыцый «Хагакурэ».

Надзея ДРЫЛА. dryla@vziazda.by

ЯК СКЛАСЦІ МАТЫЛЬКА?

1. Вазьміце квадратны ліст паперы, любога памёру (карыстайцеся схемай на здымках; відэа можна паглядзець на сайце «Звязды»).
2. Складзіце яго па дзвюх дыяганалях.
3. Затым складзіце квадрат напалову, каб атрымаўся прамавугольнік.
4. Злучыце верхнія вуглы прамавугольніка так, каб звернуць і знізу атрымаліся два трохвугольнікі.
5. Цяпер загінаем угору вугалкі аднаго з трохвугольнікаў.
6. Верхні вугалок другога трохвугольніка загінаем так, каб ён ледзь-ледзь выходзіў за край першага.
7. Згінаем папалам крыльцы. Вуаля! Матылёк гатовы.

РАЗДАРЫЦЬ 1000 ЖУРАЎЛІКАЎ

«Калі чалавек зробіць 1000 жураўлікаў (цуру — традыцыйны сімвал шчасця і даўгалецця) і раздарыць іх, яго жаданне споўніцца, — пасля гэтых слоў Ірына працягнула нам з фатаграфам па папяровай фігурцы. — Зрабіла спецыяльна для вас. Люблю сама дарыць і дзіцяці гэтую вучу».

У 50-я гады ўвесь свет абляцела гісторыя пра японскую дзяўчынку — Садако Сасакаі. 6 жніўня 1945 года, падчас атамнай бамбардзіроўкі Хірасімы, яна знаходзілася дома, усяго за мілю ад эпіцэнтра выбуху. Дзяўчынка выжыла. Але праз 9 гадоў у яе праявіліся прыкметы прамянёвай хваробы. 21 лютага 1955 года яна трапіла ў шпіталь. Лепшы сябар прынёс ёй лісток залацістай паперы і склаў з яе жураўля. Пры гэтым нагадаў павер'е пра тое, што жаданне чалавека, які склаў тысячу папяровых цуру, споўніцца. Садака стала складаць птушак шчасця з любых кавалачкаў паперы, якія траплялі ў яе рукі. Але паспела зрабіць толькі 644 фігуркі. Пасля смерці дзяўчыны яе сябры завяршылі працу. З таго часу папяровы жураўлік лічыцца адным з сімвалаў міру і сяброўства.